

«فرهیختگان» پیش نویس سند ملی توسعهٔ فناوری های مواد و ساخت پیشرفته را بررسی کرد

پیش به سوی گاهش ۵۰ درصدی خام فروشی تا ۱۴۱۴

فرهیختگان

وزیر علوم افغانستان
در دیدار رئیس هیئت مؤسس
و هیئت امنای دانشگاه آزاد خواستار شد

رشته های پزشکی وفنی دانشگاه آزاد واحد کابل توسعه یابد

روایت «فرهیختگان» از ۳ دانشجویی که به جای مقاله
با ارائه دستاورد فناورانه فارغ التحصیل شدند

طرح نوی دانشگاه آزاد برای دکتری

وزیر علوم افغانستان در دیدار رئیس هیئت مؤسس و هیئت امنای دانشگاه آزاد خواستار شد رشته های پزشکی وفنی دانشگاه آزاد واحد کابل توسعه یابد

آماده همکاری و ارانه مساعدت در حوزه آموزش عالی است. وی افزود: «با توجه به اشتراکات عمیق فرهنگی، دینی و تاریخی میان دو ملت و روابط برادرانه دو کشور، جمهوری اسلامی ایران از ابتدای انقلاب اسلامی همواره در کنار مردم افغانستان بوده و امروز نیز از استقلال و پیشرفت این کشور حمایت می کند.»

دکتر ولایتی همچنین اعلام کرد: «کمک به توسعه و ارتقای آموزش عالی افغانستان، در حقیقت کمک به خودکفایی و تقویت کشور برادر است و دانشگاه آزاد آمادگی دارد در ایجاد رشته های تخصصی و فوق تخصصی جدید و نیز تبادل استاد و دانشجو با افغانستان همکاری کند.»

در نشست خبری هفتهٔ پژوهش و فناوری مطرح شد

تقدیر از ۵۳ پژوهشگر برگزیده در روز پژوهش

اشتغال زایی برای ۷ هزار متخصص و تجهیز ۷۰۰ مرکز آزمایشگاهی با ایران ساخت

عبدالحسن بهرامی، رئیس مرکز راهبری ستادهای اقتصاد دانش بنیان معاونت علمی وزیر و رئیس دانشگاه ایران ساخت در بخش دیگری از این نشست با اشاره به زمان برگزاری این رویداد گفت: «همزمان با هفته ملی پژوهش و فناوری، در ۲۲ آذر ماه تا ۲۵ آذر ماه، نمایشگاه انسان ساخت را در سالن های خلیج فارس و میلاد (سالن ۴۰) و همزمان با نمایشگاه دستاوردهای هفته پژوهش برگزار می کنیم. یکی از توفیقات نمایشگاه انسان ساخت در سال های اخیر، همزمانی آن با هفته پژوهش و فناوری و نمایشگاه دستاوردهای این حوزه بوده است.» بهرامی در خصوص آمار مشارکت کنندگان بیان کرد: «تقریباً تاکنون حدود ۲۷۰ شرکت فناور و دانش بنیان تولیدکننده در این دوره حضور دارند. مجموع فروش ۱۲ دوره گذشته نمایشگاه انسان ساخت تقریباً حدود دو و نیم همت (۷ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان) بوده است که رقم قابل توجهی محسوب می شود.» او با اشاره به شرایط اقتصادی شرکت های فناور گفت: «با توجه به اتفاقات اقتصادی ناشی از جنگ اقتصادی، شرکت های فناور صدمات و لطماتی دیدند. برای سطح اول و سطح دوم محصولات، ۵ درصد افزایش یارانه خرد را اختصاص دادیم. در سال های گذشته برای سطح اول چهارم نیز بدون یارانه حمایتی بود. اما امسال در دوره سیزدهم، برای سطح اول ۴۵ درصد حمایت خواهیم داشت و برای سطح دوم نیز یارانه را ۲۵ درصد به ۳۰ درصد افزایش یافته است. همچنین در خصوص سطح سوم نیز تغییراتی ایجاد شده است.» رئیس نمایشگاه انسان ساخت در ادامه این نشست با اشاره به ابعاد اقتصادی بازار این حوزه در سطح بین المللی اظهار کرد: «تخمین کل بازار جهانی حوزه تجهیزات آزمایشگاهی و مواد مصرفی دنیا حدود ۸۰ میلیارد دلار است. این آمار نشان می دهد که هر چقدر ما برای رشد علمی کشور برنامه ریزی داشته باشیم، پایه و اساس آن تجهیزات زیر ساخت های آزمایشگاهی است و این نکته برای ما بسیار حائز اهمیت است. بررسی هاشان می دهد که بازار جهانی این حوزه در ۱۰ سال اخیر همواره صعودی بوده و هیچ باره با رکود مواجه نشده است؛ این موضوع لزوم حمایت های مادر این بخش را به خوبی نمایان می کند.» بهرامی با اشاره به تأثیرات اشتغال زایی این نمایشگاه گفت: «در طول ۱۲ دوره گذشته با فعالیت های انجام شده و حمایت هایی که از شبکه شرکت های دانش بنیان و فناور صورت گرفت، برای بیش از ۷ هزار نفر نیروی متخصص در شرکت های دانش بنیان اشتغال زایی ایجاد شده است که خود این موضوع مزید بر اهمیت های راهبردی این حوزه است.»

آقای شیخ مولوی ندا محمد ندیم، وزیر علوم افغانستان با دکتر علی اکبر ولایتی، رئیس هیئت مؤسس و هیئت امنای دانشگاه آزاد دیدار و گفت وگو کرد. در این دیدار، در طرف دربارۀ روابط دو جانبه و راه های گسترش همکاری ها به ویژه در حوزه آموزش عالی بحث و تبادل نظر کردند. وزیر علوم افغانستان با اشاره به نیازهای آموزشی این کشور، خواستار توسعه همکاری ها با دانشگاه آزاد و ایجاد زمینه های مشترک علمی و دانشگاهی شد. وی همچنین درخواست کرد شعبه دانشگاه آزاد در کابل در رشته های پزشکی، فنی، الکترونیک و هوش مصنوعی توسعه یابد. دکتر ولایتی در این دیدار تأکید کرد: «متناسب با امکانات موجود، دانشگاه آزاد اسلامی

نشست خبری هفته پژوهش و فناوری روز گذشته با حضور سید مهدی ابطی، سرپرست معاونت پژوهشی وزارت علوم و عبدالحسن بهرامی، رئیس مرکز راهبری ستادهای اقتصاد دانش بنیان معاونت علمی به میزبانی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری برگزار شد. تشریح جزئیات برگزاری برنامه های هفته پژوهش، تقدیر از پژوهشگران برتر، نمایشگاه های پژوهش و ایران ساخت سیزدهم از جمله مباحثی بود که در این نشست مورد بحث و بررسی قرار گرفت. سید مهدی ابطی، سرپرست معاونت پژوهشی وزارت علوم با اشاره به برگزاری نشست های تخصصی برای رفع چالش های استان در ایام هفته پژوهش تصریح کرد: «هدف ما این است که استان ها به کانون های نوآوری و حل مسئله بر پایه دانش بومی تبدیل شوند.» او ترویج عمومی و آگاهی بخشی، تقدیر از پیش گامان پژوهش در استان ها و الگوسازی، نمایش دستاوردها و ایجاد بازار ایده و حل مسئله و تعامل علمی در قالب نشست های تخصصی و اتاق های فکر را از جمله محورهای برنامه های استانی هفته پژوهش و فناوری عنوان کرد. ابطی با اشاره به ارسال پرونده ۳۳۹ پژوهشگر برای جشنواره تجلیل از پژوهشگران برتر گفت: «پس از بررسی کارشناسی تعداد ۵۳ پژوهشگر به عنوان پژوهشگر برگزیده انتخاب شدند که در روز ۲۵ آذر ماه معرفی و تجلیل می شوند.» به گفته ابطی نقش آفرینی مؤثر در تولید علم، نقش مؤثر در ارتباط با صنعت و جامعه، حضور فعال در مجامع علمی و بین المللی، خلق آثار فاخر (اثر هنری، کتاب، تصنیف، نظریه پرداز و...) و ثبت اختراع، اکتشاف و ابتکار را از مهم ترین شاخص های انتخاب پژوهشگر برتر بوده است.

او در ادامه افزود: «در هفته ملی پژوهش و فناوری بر اساس تعداد طرح های پژوهشی کاربردی پایان یافته، حجم اعتبارات جذب شده برای پژوهش و فناوری، تعداد تقاضاها با نام های دانشگاه یا صنعت، تعداد دریدارهای تخصصی برگزار شده و همچنین نوآوری و اثرگذاری ملی/بین المللی، میزان حل مسائل و چالش های استانی، انطباق با شعار سسال و سیاست های کلان و کیفیت روش شناختی پژوهش ها، عملکرد استان ها بررسی و از استان های برگزیده تجلیل می شود.» بر اساس اعلام سرپرست معاونت پژوهشی وزارت علوم، همزمان با ۲۴ آذر ماه از دانشگاه ها و پژوهشگاه های برگزیده در همکاری با جامعه و صنعت، فرصت مطالعاتی برای برگزیده اعضای هیئت علمی در جامعه و صنعت، طرح های صنعتی برگزیده دانشگاه ها و پژوهشگاه های کشور، پایان نامه و رساله های تقاضا محور برگزیده، دانشگاه های برگزیده در حوزه مأموریت های تخصصی و مراکز هدایت شغلی برگزیده تجلیل می شود.

«فرهیختگان» پیش نویس سند ملی توسعهٔ فناوری های مواد و ساخت پیشرفته را بررسی کرد

پیش به سوی گاهش ۵۰ درصدی خام فروشی تا ۱۴۱۴

درصدی خام فروشی مواد اولویت دار کشور، خلق ثروت از محل فناوری های مواد و حضور مؤثر در بازار های جهانی عنوان شده است. این سند همچنین دستیابی به مرجعیت علمی و فناوری در جهان اسلام را در حوزه مواد پیشرفته دنبال می کند؛ امری که می تواند به افزایش قدرت ملی و تحقق اقتصاد مقاومتی منجر شود.

شاخص های کمی چه تصویری از آینده می سازند؟

در بخش اهداف کمی، سسند چند شاخص مهم را نیز تعیین کرده است. یکی از آن ها افزایش تعداد شرکت های متوسط و بزرگ فعال در حوزه مواد پیشرفته است که دارای استاندارد بین المللی ISO ۱۴۰۰۱ (استاندارد ایجاد الزامات مناسب برای سازمان های علاقه مند به محیط زیست که تا حد امکان از آسیب به محیط زیست جلوگیری کرده و کمترین آلودگی را ایجاد کنند) هستند که باید تا اواخر ۱۴۱۳ به ۱۸۰ شرکت برسد. این هدف گذاری نشان دهنده توجه سند به ارتقای کیفیت، استاندارد سازی و رقابت پذیری بین المللی است. همچنین تعداد تقاضا نامه های بین المللی ثبت اختراع تحت PCT باید از عدد فعلی ۳۷ به ۸۰ مورد افزایش یابد که این موضوع اهمیت توسعه نوآوری های قابل ثبت در سطح جهانی را نشان می دهد. در حوزه اقتصاد، بر اساس این سند ملی دستیابی به ۱۶۰۰ میلیون دلار صادرات محصولات دانش بنیان در حوزه مواد پیشرفته و فراوری

برخی شاخص های پیش نویس سند ملی توسعهٔ فناوری های مواد و ساخت پیشرفته			
اهداف کلان شاخص ارزیابی	وضعیت فعلی	وضعیت مطلوب (افق ۱۴۰۸)	وضعیت مطلوب (افق ۱۴۱۳)
افزایش تعداد شرکت های متوسط و بزرگ در حوزه مواد پیشرفته و فرایندهای نوین فراوری مواد دارای استاندارد ISO 9001	۲۱۴ شرکت	۳ درصد سالانه	۳ درصد
کاهش سهم صادرات مواد معدنی خام	-	۳۰ درصد	۳۰ درصد
رتبه کشور در تعداد مقالات مواد پیشرفته و فرایندهای نوین فراوری مواد	۱۲	۱۱	۱۰
رتبه کشور در تعداد ارجاعات به مقالات مواد پیشرفته و فرایندهای نوین فراوری مواد	۱۰	۹	۹
جایگاه جهانی ایران در شاخص H در حوزه مواد پیشرفته و فرایندهای نوین فراوری مواد	۲۷	۲۲	۱۵
تعداد تقاضا نامه های بین المللی ثبت اختراع تحت PCT	۳۷	۶۰	۸۰
تعداد شرکت های دانش بنیان فعال با درآمد بالای ۵۰ میلیارد تومان (به قیمت ثابت سال ۱۴۰۳) در سال در حوزه مواد پیشرفته و فرایندهای نوین فراوری مواد	۱۱۴	۴۱۴۰ درصد رشد سالانه	۱۷۰ (۴ درصد رشد سالانه)
تعداد اشتغال دانش بنیان ایجاد شده در حوزه مواد پیشرفته و فرایندهای نوین فراوری مواد	۴۴۷۶۰	۶۰ هزار (۷ درصد رشد سالانه)	۸۵۰۰۰ (۷ درصد رشد سالانه)
حجم درآمد محصولات دانش بنیان در حوزه مواد پیشرفته و فرایندهای نوین فراوری مواد نسبت به تولید ناخالص داخلی	۰٫۱۵ درصد	۰٫۳ درصد	۰٫۵ درصد
حجم صادرات محصولات دانش بنیان در حوزه مواد پیشرفته و فرایندهای نوین فراوری مواد	۳۲۶ میلیون دلار	۸۰۰ (رشد سالانه ۲۰ درصد)	۱۶۰۰ (رشد سالانه ۱۵ درصد)

فاطمه کتانی
خبرنگار گروه دانشگاه

مواد پیشرفته امروز در قلب توسعه صنعتی و فناوری جهان قرار دارند و زیربنای صنعتی رارقم می زنند. کشورهایی که توانایی تولید و فراوری مواد پیشرفته را در اختیار دارند، نه تنها از وابستگی های راهبردی رها می شوند، بلکه جایگاهی تعیین کننده در زنجیره ارزش جهانی به دست می آورند. در ایران نیز این حوزه یکی از پیشران های بالقوه اقتصاد دانش بنیان محسوب می شود. ازاین رو توسعه هفدم مواد پیشرفته می تواند همزمان به ارتقای کیفیت محصولات داخلی، افزایش تابآوری اقتصادی و ایجاد ارزش افزوده بالا در صنایع منجر شود.

تعیین سیاست ها و برنامه های حوزه مواد برای ۱۰ سال آینده

بسیار افزایش اهمیت مواد پیشرفته در زنجیره ارزش جهانی و نقش تعیین کننده آن ها در صنایع استراتژیک، سیاست گذاری در این حوزه در کشور نیز وارد مرحله ای تازه شده است. بر اساس پیگیری روزنامه «فرهیختگان» در همین راستا، سند ملی توسعه فناوری های مواد و ساخت پیشرفته تا یک ماه آینده ابلاغ می شود. این سند قرار است چهارچوب سیاستی جدیدی برای یک دهه آینده حوزه مواد ارائه دهد. در بخش اصول راهبردی، سند تأکید می کند که توسعه فناوری مواد باید در جهت حفظ استقلال کشور و دستیابی به اقتصاد مقاومتی باشد؛ به ویژه از طریق رفع نیازهای اساسی و راهبردی امروز و آینده و کاهش نقاط آسیب پذیر. در کنار این موضوع، عدالت بین نسلی به عنوان یک محور مهم مورد توجه قرار گرفته است؛ به این معنا که بهره برداری از منابع طبیعی باید به گونه ای انجام شود که حقوق نسل آینده تضییع نشود. این سند همچنین بر عقلانیت در توزیع فرصت ها میان نهادها، شرکت ها و فعالان حوزه مواد پیشرفته تأکید دارد تا مشارکت هابر اساس توانمندی واقعی شکل بگیرد و توسعه متوازن اتفاق بیفتد.

یکی دیگر از اصول مهم سند، احترام به محیط زیست و استفاده بهینه از ذخایر و موهبت های طبیعی کشور است. سند بر بهره برداری منطقی، عادلانه و به هنگام از منابع تأکید می کند و همچنین تقدم مصالح عمومی بر منافع فردی و گروهی را یک اصل لازم در توسعه فناوری مواد می داند. علاوه بر این، تقویت مشارکت مردمی و تعاونی ها نیز مطابق سیاست های کلی اصل ۴۲، به عنوان راهی برای افزایش بهره وری و گسترش فرهنگ همکاری در زنجیره فراوری مواد مورد توجه قرار گرفته است.

هدف گذاری کاهش ۵۰ درصدی خام فروشی

در بخش چشم انداز ده ساله، سند هدف گذاری می کند که توسعه علوم و فناوری مواد پیشرفته بتواند طی یک دهه آینده کیفیت و کارایی محصولات ساخت ایران را ارتقا دهد، تابآوری اقتصادی کشور را افزایش دهد و استانداردهای زیست محیطی و زیست سازگاری را تقویت کند. بر اساس این چشم انداز، ایران باید در مرزهای دانش فناوری مواد پیشرفته پیشتاز باشد در حوزه های اقتدار آفرین به قله های علمی دست یابد. از جمله اهداف کلیدی این دوره، کاهش ۵۰